

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж2 72/23
16.3.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Пантић, адвокат из Београда, Влајковићева 5, против туженог малолетног ББ, чији је законски заступник мајка ВВ, боје из ..., чији је пуномоћник Владимир Мојсиловић, адвокат из Београда, Балканска 18/90, ради измене одлуке о висини издржавања по тужби и противтужби, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 1357/20 од 28.9.2022. године, у седници већа одржаној дана 16.3.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца АА из Београда као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П2 1357/20 од 28.9.2022. године у ставу првом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА, којим је тражио да се измени пресуда Првог основног суда у Београду П2 2781/11 од 24.5.2012. године у ставу трећем изреке пресуде а који се односи на висину доприноса тужиоца у издржавању малолетног ББ, тако што ће да се обавезе тужилац АА да на име свог доприноса за издржавање малолетног ББ плаћа месечно износ од 40.000,00 динара почев од подношења тужбе 13.6.2016. године, па убудуће док за то постоје законски услови или се ова одлука низмени, сваког 01. до 15. у месецу за текући месец исплатама на текући рачун законском заступнику мајци ВВ, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев малолетног ББ чији је законски заступник мајка ВВ, којим је тражио да се измени пресуда Првог основног суда у Београду П2 2781/11 од 24.5.2012. године у ставу трећем изреке пресуде а који се односи на висину доприноса тужиоца у издржавању малолетног ББ, тако што ће да се обавезе тужилац АА да на име свог доприноса за издржавање малолетног ББ плаћа месечно 35% од укупних месечних новчаних примања која остварује, почев од подношења противтужбе дана 22.1.2021. године, па убудуће док за то постоје законски услови или се ова одлуке неизмени, сваког 01. до 15. у месецу за текући месец исплатама на текући рачун законском заступнику мајци ВВ, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против првостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући

је у ставу првом и трећем изреке из свих разлога прописаних чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Тужени је одговорио на жалбу тужиоца.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13 - одлука Уставног суда, 74/13 - одлука Уставног суда, 55/14, 87/18 и 18/20), у вези члана 202. Породичног закона-ПЗ, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде поступка жалбом тужиоца посебно не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Првог основног суда у Београду П2 2781/11 од 24.5.2012. године, разведен је брак тужиоца АА и законске заступнице мал. туженог ВВ, мал. ББ поверен је мајци ВВ на самостално вршење родитељског права и уређен је начин одржавања личних односа малолетног ББ са оцем. Тужилац је обавезан да на име свог доприноса за издржавање малолетног ББ плаћа месечно 25% од редовних месечних новчаних примања која остварује, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, почев од 7.7.2011. године. Тужилац од септембра 2017. године живи у Републици Немачкој, ..., где је запослен и његова редовна нето зарада након што је засновао радни однос износила је око 3.000 евра, а актуелно остварује зараду од око 3.500-4.000 евра. Осим тога, једном годишње добија бонус чији износ зависи од пословања фирме (500-1.100 евра). Запослен је као ... Са породицом станује у изнајмљеном стану површине 100 м² за који поред основних трошкова од 1.070 евра, плаћа 150-200 евра на име утрошене електричне енергије. Поседује возило купљено на кредит са роком отплате од пет година, месечно кредитно задужење износи 215 евра, са последњом ратом у износу од око 12.800 евра. Издржава двоје малолетне деце, који су од новембра 2018. године обавезни да похађају вртић, чији месечни трошак за њих двојицу укључујући оброке, износи 507 евра. Такође издржава супругу која није запослена и за чији курс језика издваја двомесечно 290 евра. На име издржавања мал. туженог месечно уплаћује износ од 740 евра. Његови редовни месечни трошкови у погледу исхране, одеће и трошкова адвоката превазилазе његове приходе. Од доношења претходне одлуке чију измену тражи, измениле су се околности тако што је засновао нову брачну заједницу током које је рођено двоје деце. У време доношења претходне пресуде, живео је и радио у ..., све до августа 2012. године, када је отишао на рад у Египат, а од 2017. године ради у Немачкој. Издржавању мал. ББ је доприносио износом од 300 – 350 евра, а не са 25% од зараде коју остварује, како је обавезан, јер су му били високи трошкови становања, као и због објективних околности. Са мал. туженим нема редовне контакте, последњи контакт са њим остварио је пре две године. Мајци која живи у ..., која је нарушеног здравља и остварује ниска примања, финансијски помаже месечним износом од 100 – 150 евра. Нема непокретности у свом власништву. Остварује дечији додатак за двоје деце и то у износу од 215 евра по детету.

Стамбене прилике законске заступнице мал. туженог нису промењене у односу на време када је донета пресуда чија се измена тражи. Са мал. туженим станује у стану површине 45 м² за који плаћа закуп 350 евра и гаражно место 70 евра. Трошкови становања месечно износе 10.000,00 динара за инфостан, 4.000,00 динара за стамбено одржавање, 5.000,00 динара на име утрошене електричне енергије и 3.000,00 динара

месечно на име интернета. Непокретну, као ни покретну имовину веће вредности законска заступница мал. туженог не поседује. Запослена је и остварује месечну зараду у износу од око 50.000,00-70.000,00 динара. Осим зараде, нема друге изворе прихода, нити финансијску помоћ од других лица, кредитно је задужена износом од око 18.000,00 динара месечно. Мал. тужени је у време доношења претходне одлуке био узраста три године, а сада похађа седми разред основне школе. Осим школских активности, има додатна интересовања, па тако похађа ... за коју се по полугодишту плаћа износ од око 40.000,00 динара, похађа курс енеглеског језика који плаћа 10.000,00 динара месечно, као и курс немачког језика за који издваја 5.000,00 динара месечно, као талентовано дете похађа и курс програмирања. Тренира кошарку пет пута недељно и за то издваја 5.000,00 – 6.000,00 динара месечно, а иде на припреме два пута годишње и оне износе око 38.000,00 динара. Све наведене ваннаставне активности мал. тужени похађа по савету професора, а не на инсистирање мајке. Трошкови школовања мал. туженог обухватају набавку уџбеника у износу од око 13.000,00 динара, наставних средстава и опреме за физичко васпитање у износу од око 25.000,00 динара годишње, трошкове опреме за online наставу (109.000,00 динара), као и трошкове рекреативне наставе у износу од око 35.000,00 динара годишње. Мал. ББ је носио две године мобилни ортодонтски апарат који је са другим стоматолошким интервенцијама коштао око 40.000,00 динара, а сада је неопходно ношење фиксног ортодонтског апарата чија уградња кошта око 1.000 евра.

Све битне чињенице за одлучивање о тужбеном захтеву првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио на основу изведених доказа, које је правилно ценио применом одредбе члана 8. ЗПП. Жалбом тужиоца, у којој нису изнете нове чињенице, нити предложени нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право, позивајући се на одредбе чл. 154, 160. и 164. ПЗ и правилно закључио да су се у конкретном случају промениле околности на основу којих је донета претходна одлука, како на страни тужиоца, као дужника издржавања, који остварује вишу месечну зараду и који је засновао је брачну заједницу у којој је рођено двоје деце према којој има законску обавезу издржавања, тако и на страни мал. туженог као повериоца издржавања, чије потребе су значајно увећане, али да промењене околности не оправдавају измену висине издржавања, па је правилно одлучио ставом првим изреке побијане пресуде када је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован.

Породичним законом (чланом 160.) прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.), док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за издржавање (став 3.). Ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања (члан 162. став 3.). Висина издржавања се може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука (члан 164.).

У конкретном случају утврђено је да су се околности на страни мал. туженог промениле, јер је у време доношења претходне одлуке био узраста од три године, а сада похађа седми разред основне школе, па је са развојем и одрастањем по природи ствари дошло до значајног увећања његових животних, образовних, социјалних, културних и

других потреба које је првостепени суд правилно утврдио и то појединачне потребе за исхраном, одећом, обућом, хигијеном, школовањем и ваннаставним активностима које су нужне за његов развој и које захтевају више средстава за њихово задовољење. Поред наведеног, утврђене имовинске прилике тужиоца су побољшане, живи и ради у Републици Немачкој и остварује зараду од око 3.000-4.000 евра, као и бонусе, при чему су се промениле и његове личне прилике, заснивањем брачне заједнице у којој је рођено двоје деце. Правилно је првостепени суд оценио да измењене околности не оправдавају смањење висине издржавања на које је обавезан тужилац и да је у могућности да и даље доприноси издржавању мал. туженог са 25% од својих редовних месечних прихода, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, без угрожавања сопствене и егзистенције мал. деце коју је дужан да издржава, при чему би изменом претходне одлуке и обавезивањем тужиоца да доприноси издржавању фиксним месечним износом од 40.000,00 динара, како је тужилац тражио тужбеним захтевом, његов допринос издржавању био значајно испод његових могућности, при чему је тужилац дужан да за своје малолетно дете омогући најмање такав ниво животног стандарда какав он ужива. Поред наведеног, на повериоцу издржавања је право избора да ли ће захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања, у смислу одредбе члана 162. став 1. ПЗ, а пресудом чија се измена тражи, тужилац као дужник издржавања обавезан је да доприноси издржавању у проценту од редовних месечних новчаних примања, за који начин одређивања висине издржавања се определио мал. тужени као поверилац издржавања.

Нису основани наводи жалбе тужиоца да није у могућности да издваја 25% својих месечних примања с обзиром на то да његови издаци превазилазе његове месечне приходе. Ово са разлога што је првостепени суд, одлучујући о захтеву за измену висине доприноса за издржавање мал. туженог, правилно ценио све битне чињенице које је утврдио на основу исказа тужиоца и законске заступнице мал. туженог, као и на основу других изведених писаних доказа, а од којих зависе могућности тужиоца као дужника издржавања у смислу одредбе члана 160. став 3. ПЗ. Суд сматра да је тужилац у могућности да досуђеним процентом и даље доприноси издржавању мал. туженог, а да тиме не угрози своју и егзистенцију лица која је дужан да издржава, имајући у виду његова редовна месечна примања и бонусе које остварује, као и чињеницу да тужиочева деца у Немачкој остварују дечији додатак у висини од по 215 евра месечно. Осим тога, тужилац је млада и радно способна особа (изведени докази не доводе у питање његову радну способност), а како је дужност родитеља да и на терет обима задовољења сопствених потреба обезбеде издржавање својој малолетној деци, то је тужилац у сваком случају дужан да активира све своје капацитете како би допринео издржавању мал. туженог и допунио евентуална недостајућа средства. Сагласно члану 73. и 154. став 1. ПЗ, дете има право на издржавање од оба родитеља. Могућности родитеља да доприносе издржавању малолетне деце не процењују се на начин на који се то чини када су у питању други облици законског издржавања и родитељи су дужни да жртвују поједине сопствене потребе и тако обезбеде издржавање малолетном детету. Стога је без утицаја указивање тужиоца у жалби да није у могућности да доприноси раније утврђеним износом и да је аутоиндустрија, у којој је запослен, једна од пандемијом најпогођенијих делатности чије ће се последице тек осетити, с обзиром на то да наведена околност не може утицати на његову законску обавезу издржавања мал. туженог у траженом периоду и не може бити сметња да се та обавеза настави у досадашњој висини која је одређена пресудом чија се измена у погледу висине издржавања тражи, већ евентуално околност која би била од значаја у будућности за измену одлуке о издржавању.

Без утицаја су и наводи жалбе тужиоца којима указује да је материјално стање

законске заступнице мал. туженог изнадпросечно, због чега је она у могућности да сноси трошкове ваннаставних активности туженог, које иначе по ставу жалиоца, превазилазе могућности једног детета. Ово стога што су ваннаставне активности које похађа мал. тужени као талентовано дете, неопходне за његов правилан развој и напредовање, и код одгајања деце у сваком случају не представљају луксуз, како то тужилац жели да прикаже у жалби, нити представљају разлог да се смањи обавеза тужиоца у погледу издржавања. Поред наведеног, допринос законске заступнице у издржавању мал. туженог не огледа се само у новчаном давању, већ и у свакодневној бризи и родитељској пажњи неопходној детету, коју потребу туженог у конкретном случају искључиво задовољава мајка као родитељ којем је дете поверено на непосредно старање, док тужилац више година и не остварује контакт са мал. туженим. Нису основани наводи жалбе тужиоца којима се указује да првостепени суд није утврђивао могућности законске заступнице која има значајне непокретности у БиХ, будући да је првостепени суд изведеним доказима утврдио њене могућности, док тужени за своје тврдње о имовини велике вредности коју наводно мајка мал. ББ поседује није поткрепио доказима, па те наводе не може са успехом истицати у жалби.

Неосновани су и наводи жалбе тужиоца којима се указује да првостепени суд није ценио околност да је супруга тужиоца незапослена, због чега има обавезу да је издржава. Наведена чињеница коју је суд имао у виду, није од утицаја на обавезу тужиоца у погледу издржавања малолетног детета, како је то правилно закључио и првостепени суд, имајући у виду да њена радна способност није доведена у сумњу, те да и она има обавезу издржавања своје мал. деце. Исто тако, околност да тужилац финансијски помаже мајци, коју такође истиче у жалби, не утиче на доношење другачије одлуке, будући да је обавеза издржавања коју тужилац има према малолетном детету приоритетна у односу на обавезу издржавања родитеља, а што несумњиво произлази из одредбе члана 166. став 4. ПЗ, посебно имајући у виду да мајка тужиоца остварује право на пензију.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде у побијаном делу, другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе, али их није посебно образлагао применом члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије, за тужиоца повољније одлуке у овој парници.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредбе члана 390. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Применом члана 401. тачка 2. ЗПП, потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. ЗПП.

Како тужилац није успео у поступку по изјављеном правном леку, то му не припада накнада трошкова другостепеног поступка, па је применом одредбе чл. 165. став 1. у вези са чл. 153. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

